

kritieken

Geen violen of trompetten maar juist die ene contrabas

Klassiek

Gehoord: donderdag 4 februari Muziekgebouw aan 't IJ, Klangforum Wien o.l.v. Sylvain Cambreling, wereldpremières van: Aperghis/Camarero/Lanza/Haas

Dankbaar werk voor de contrabassistes donderdagavond bij het gastoptreden van Klangforum Wien in het Muziekgebouw aan 't IJ: niet alleen vormde ze het visuele én muzikale middelpunt bij het openingsstuk, ook zoog ze aan het eind van de avond haar mede-ensembleleden mee naar haar favoriete regio - de diepte. Dat zit zo: in 'La profondeur' van de Oostenrijkse componist Georg Friedrich Haas is de kelder van het orkest aan het woord. Geen violen of trompetten, maar juist die ene contrabas gesecondeerd door twee celli en een verzameling manshoge toeters benevens wat grommend slagwerk. Het is eerder vertoond, zo'n ultralage compositie, maar het

werk van Haas steeg boven het experiment uit. Van de ene climax naar de andere, soms weldadig harmonisch.

In 'Seesaw' van de Grieks-Franse componist Georges Aperghis, dat de avond opende, figureerde die contrabassistes dus prominent in het midden, pal voor de neus van dirigent Sylvain Cambreling. Ook nu omgeven door andere lage instrumenten als basfluit en basclarinet, maar hier koos de componist minder uitdrukkelijk voor de exclusieve laagte. Fluisterend, lispelend kwam de compositie met ijle tonen op gang, stakte en hernam zich weer met als meest opmerkelijke moment een uitbundige pianosolo.

Het Weense Klangforum - ooit opgericht door de Zwitserse componist Beat Furrer - bestaat inmiddels vijftienvintig jaar, is niet meer weg te denken en achtte de tijd rijp voor een feestelijke toernee. Vijftienvintig nieuwe werken deed het zich zelf dit seizoen cadeau en het Amsterdamse podium mocht zodoende vier we-

reldpremières meepikken.

De Madrileen César Camarero begon zijn 'Klangfarbenphonie' zeer esthetisch met de enkele toon van een altviool. Op mooie, verstilde akkoorden volgden leuke, buitelandse loopjes, en de terugkeer van die altviooltoon bracht samenhang, maar op een gegeven moment was de koek op. Ook '#9' - number nine - de wereldpremière van de Italiaan Mauro Lanza werkte vooral gezapig met zijn deinende eb- en vloedbeweging. De hoofdprijs ging donderdagavond duidelijk naar het werk van Georg Friedrich Haas, al mag die nog eens komen uitleggen hoe hij 'door middel van ingewikkelde, filigreine klankstructuren licht wil laten schijnen in het duistere bereik van een samenleving die een groeiende tendens laat zien alles uit te sluiten wat oneigen of vreemd is'. Dergelijke fraseologie helpt de nieuwe muziek niet vooruit, het gedreven spel van de Klangforum-musici doet dat wél.

Kees Arntzen

